

28.5.2021

Tietosuojavaltuutettu
tietosuoja@om.fi

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi turvallinen oikeusvaltio, johon sisältyy vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen. Tavoitteeseen vastataan muun muassa perustamalla itsenäinen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä ja huolehtimalla Istanbulin sopimuksen toimeenpanosta. (s. 90).

Eduskunta hyväksyi tasa-arvovaltuutetun vuoden 2018 kertomuksen johdosta kannanoton, jossa se edellyttää, että valtioneuvosto selvittää muun muassa mahdollisuudet nimetä riippumaton toimielin Istanbulin sopimuksen velvoitteiden toimeenpanon seurantaan ja arviointiin sekä tarvittaessa valmistelee siihen liittyvät lainsäädäntömuutokset (EK 49/2018 vp).

Esityksen keskeinen sisältö ja tavoitteet

Tavoitteena on perustaa itsenäinen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä. Raportoija seuraisi naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa,

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

seuraisi ja arvioisi toimenpiteitä ja toimintaperiaatteita naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä seuraisi kansallisen lainsäädännön toimivuutta, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhrien oikeuksien toteutumista ja kansainvälisten velvoitteiden toteutumista laajasti yli sektoreiden rajojen. Raportoija tekisi ehdotuksia ja suosituksia ja antaisi lausuntoja, toisi havaintojaan esiin yhteiskunnallisessa keskustelussa sekä raportoi havainnoistaan suoraan päätöksentekijöille. Raportoija ei antaisi oikeusapua tai käsittelisi yksittäistapauksia koskevia kanteita.

Tavoitteena on, että raportoijan tehtävänkuva kattaisi kaikki naisiin kohdistuvan väkivallan muodot. Raportoijan toiminnassa huomioitaisiin väkivallan sukupuolistuneisuus. Raportoijan tehtävät kattaisivat kuitenkin myös risteävät tilanteet, kuten eri väestöryhmiin kuuluviin naisiin kohdistuvan väkivallan. Raportoijan tehtävät kattaisivat lisäksi kaiken perheväkivallan, myös silloin kun se kohdistuu muihin kuin naisiin.

Esityksellä ei ole tarkoitus puuttua nykyisten viranomaisten toimivaltuuksiin ja tehtäviin vaan tavoitteena on, että raportoijan tehtävä täydentäisi olemassa olevia toimijoita ja viranomaisia.

Tavoitteena on antaa naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä olemassa olevalle, hallinnosta itsenäiselle ja riippumattomalle toimijalle. Esityksessä ehdotetaan, että tehtävä annettaisiin yhdenvertaisuusvaltuutetulle.

Naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävien hoitamisen arvioidaan edellyttävän tietyissä tilanteissa myös salassa pidettävien tietojen saamista. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi oikeus saada viranomaiselta ja muulta julkista hallintotehtävää hoitavalta sekä turvakotipalvelujen tuottajalta salassapitosäännösten estämättä tietoja, jotka olisivat välttämättömiä raportoijan tehtävänkuvaan kuuluvien väkivallan muotojen seuraamiseksi, ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamisen ja lainsäädännön toimivuuden seuraamiseksi sekä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisten toimintaperiaatteiden ja toimien seuraamiseksi ja arvioimiseksi.

Vastausohjeet ja lisätiedot

Oikeusministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta.

Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 28.6.2021 sähköpostitse oikeusministeriön kirjaamoon, osoitteeseen oikeusministerio@om.fi .

Lisätietoja oikeusministeriössä antaa erityisasiantuntija Jasmiina Jokinen (p. 0295 150 078).

Osastopäällikön sijainen Niklas Wilhelmsson

Liitteet Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta